

Rapportage

Leerkrachten basisscholen over de tweede lockdown

Utrecht, 18 januari 2021

Postbus 681

3500 AR Utrecht

Telefoon: 030 263 10 80

e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl

website: www.duo-onderwijsonderzoek.nl

INHOUDSOPGAVE

<i>Paragraaf</i>	<i>pagina</i>
1 RESULTATEN OP EEN RIJ	2
2 INLEIDING	3
3 RESULTATEN.....	4
3.1 Leerlingen buiten beeld	4
3.2 Problemen voor leerlingen	5
3.3 De meerwaarde van de betrokken partijen	7

Bijlage - responsverantwoording

1 RESULTATEN OP EEN RIJ

Leerlingen buiten beeld

De helft van de leerkrachten geeft aan dat op hun school noch tijdens de eerste, noch tijdens de tweede lockdown op kinderen uit beeld waren/zijn.

Een derde van de leerkrachten (34%) geeft aan dat ook tijdens de tweede lockdown leerlingen uit beeld zijn, maar dat het er minder zijn dan tijdens de eerste lockdown.

Voor 7% van de leerkrachten geldt dat er nu (tijdens de tweede lockdown) ongeveer evenveel kinderen uit beeld zijn als in de eerste lockdown en een relatief kleine groep (3%) geeft aan dat het er nu meer zijn.

Het (opnieuw) verzorgen van afstandsonderwijs verloopt op zich goed, wel veel problemen voor de leerlingen

De overgrote meerderheid van de leerkrachten (83%) geeft aan dat hun school vrij gemakkelijk is overgestapt (in de week voor de kerstvakantie) op het verzorgen van afstandsonderwijs. En ook de meerderheid (55%) geeft aan dat de schoolleiding er alles aan doet om de leerkrachten daarbij te ondersteunen.

Maar dat laat onverlet dat leerkrachten wel de nodige problemen zien:

- Bijna een derde (30%) geeft aan dat het verzorgen van het afstandsonderwijs hen persoonlijk zwaar valt.
- Een derde (34%) geeft aan dat het steeds moeilijker wordt om de leerlingen (met afstandsonderwijs) bij de les te houden.
- Drie kwart (77%) geeft aan dat de huidige situatie ten koste gaan van de zwakke leerlingen, ruim de helft (55%) dat de huidige situatie ten koste gaan van de sterke leerlingen.
- Bijna de helft (44%) verwacht grote problemen (vanuit het perspectief van de leerlingen) als de leerlingen nog drie weken aangewezen zijn op afstandsonderwijs, bijna twee derde (61%) als de leerlingen pas na de voorjaarsvakantie weer naar school kunnen.

Steun van derden/de meerwaarde van diverse betrokken partijen

Om een beeld te krijgen van of leerkrachten zich in deze periode ondersteund voelen door de diverse betrokken partijen, hebben we daarover een vraag gesteld.

Uit de resultaten kunnen we voorzichtig afleiden dat leerkrachten zich in deze periode vooral steun vinden bij hun collega's (leerkrachten en onderwijsondersteuners) en de schoolleiding. Het is duidelijk (en niet verrassend) dat de steun vooral vanuit de 'directe omgeving' (het eigen team) wordt gevoeld.

Van de 'externe partijen' die we hebben voorgelegd, scoren het kabinet Rutte (38% van de leerkrachten geeft aan dat de school veel heeft aan de wijze waarop het kabinet zich manifesteert tijdens de coronacrisis) en de PO-Raad (34%) relatief goed. De vakbonden en met name minister Arie Slob scoren beduidend lager, een beperkt aantal leerkrachten is positief over de wijze waarop zij zich manifesteren tijdens de coronacrisis

2 INLEIDING

Onderzoeksmethode

Het onderzoek is uitgevoerd onder leerkrachten van groep 1/2 tot en met 8 in het basisonderwijs. Voor het onderzoek hebben we gebruikgemaakt van het Online Panel Leerkrachten Basisonderwijs. Dit panel telt circa 3.000 leerkrachten (evenredig verdeeld over de groepen 1/2 tot en met 8) die voor ons (DUO) en onze opdrachtgevers met regelmaat onderwijsrelevante vragenlijsten invullen. Dit panel is representatief naar achtergrondkenmerken als regio, denominatie en schoolgrootte.

Respons

We hebben een netto-respons van $n = 1.035$ leerkrachten (groep 1/2 tot en met groep 8) gerealiseerd, dat wil zeggen dat 1.035 leerkrachten die lesgeven in de groepen 1/2 tot en met 8 de (online) vragenlijst volledig hebben ingevuld.

We hebben de leerkrachten op maandag 11 januari 2021 per e-mail uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen. Aan het einde van dinsdag 12 januari 2021 was de netto-respons van $n = 1.035$ leerkrachten gerealiseerd.

Onderzoeksgroep	Aantal benaderd	Respons	% respons
Leerkrachten (groep 1/2 t/m 8)	2.250	1.035	46%

Voor de responsverantwoording verwijzen we u naar de bijlage.

3 RESULTATEN

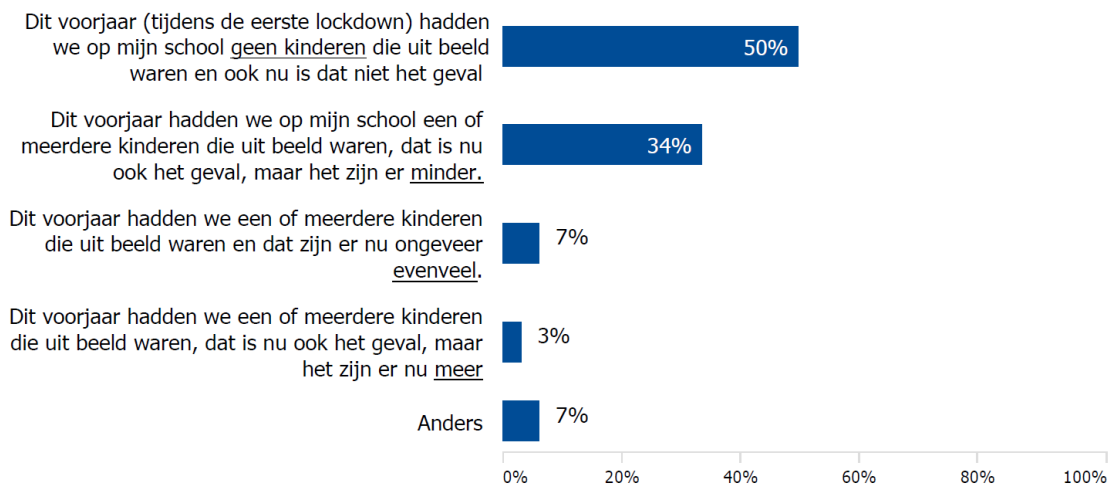
3.1 Leerlingen buiten beeld

De helft van de leerkrachten geeft aan dat op hun school noch tijdens de eerste, noch tijdens de tweede lockdown op kinderen uit beeld waren/zijn.

Een derde van de leerkrachten (34%) geeft aan dat ook tijdens de tweede lockdown leerlingen uit beeld zijn, maar dat het er nu minder zijn dan tijdens de eerste lockdown.

Voor 7% van de leerkrachten geldt dat er nu (tijdens de tweede lockdown) ongeveer evenveel kinderen uit beeld zijn als in de eerste lockdown en een relatief kleine groep (3%) geeft aan dat het er nu meer zijn.

Welke situatie past bij uw school?

3.2 Problemen voor leerlingen

We hebben de leerkrachten een aantal stellingen voorgelegd, zie voor alle resultaten de twee grafieken op de volgende pagina.

De overgrote meerderheid van de leerkrachten (83%) geeft aan dat hun school vrij gemakkelijk is overgestapt (in de week voor de kerstvakantie) op het verzorgen van afstandsonderwijs. En ook de meerderheid (55%) geeft aan dat de schoolleiding er alles aan doet om de leerkrachten daarbij te ondersteunen.

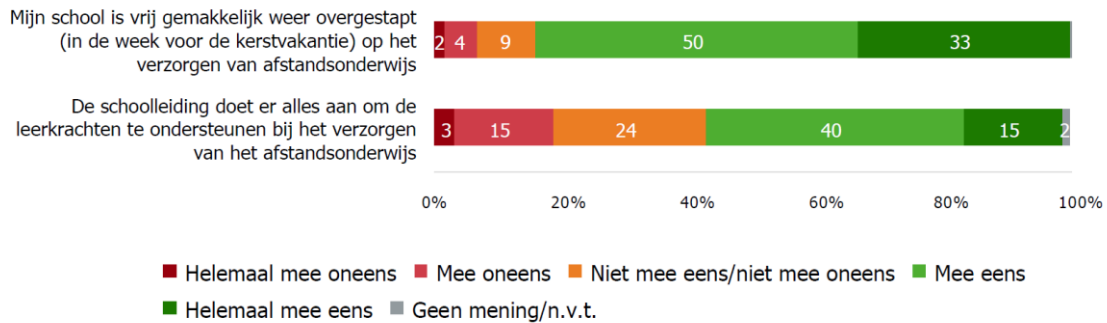
Maar dat laat onverlet dat leerkrachten wel de nodige problemen zien:

- Bijna een derde (30%) geeft aan dat het verzorgen van het afstandsonderwijs hen persoonlijk zwaar valt.
- Een derde (34%) geeft aan dat het steeds moeilijker wordt om de leerlingen (met afstandsonderwijs) bij de les te houden.
- Drie kwart (77%) geeft aan dat de huidige situatie ten koste gaat van de zwakke leerlingen, ruim de helft (55%) dat de huidige situatie ten koste gaan van de sterke leerlingen.
- Bijna de helft (44%) verwacht grote problemen (vanuit het perspectief van de leerlingen) als de leerlingen nog tot 1 februari a.s. aangewezen zijn op afstandsonderwijs, bijna twee derde (61%) als de leerlingen pas na de voorjaarsvakantie weer naar school kunnen.

We hebben de leerkrachten die aangeven problemen te verwachten als de scholen nog een tijd gesloten blijven (tot 1 februari en/of tot de voorjaarsvakantie) gevraagd aan te geven welke problemen zijn verwachten. Zij noemen vooral:

- Leerachterstanden/problemen wat betreft de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen.
- Leerachterstanden die te groot worden om nog in te halen.
- De overgang van leerlingen van leerlingen groep 8 naar het VO/problemen wat betreft het geven van het juiste schooladvies aan leerlingen.
- Mentale problemen bij leerlingen, problemen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Onveilige thuissituaties voor leerlingen.
- Lichamelijke klachten bij leerlingen.
- Het verliezen van het zicht van de leerkrachten op de leerprestaties van de leerlingen.
- Afname van de binding/betrokkenheid van leerlingen met/bij hun school, het verliezen van routine, aanpassingsproblemen als leerlingen weer naar school komen.
- Andere vakken dan de kernvakken sneeuwen onder, krijgen geen of onvoldoende aandacht (bijv. de creatieve vakken zijn 'de dupe').
- Het risico dat steeds meer leerlingen uit beeld raken.
- Steeds grotere verschillen in de ontwikkeling van leerlingen, de leerlingen met sowieso al leerachterstanden/de kwetsbare leerlingen zijn de dupe.

Kunt u aangeven of u het met deze stellingen eens of juist oneens bent?

Kunt u aangeven of u het met deze stellingen eens of juist oneens bent?

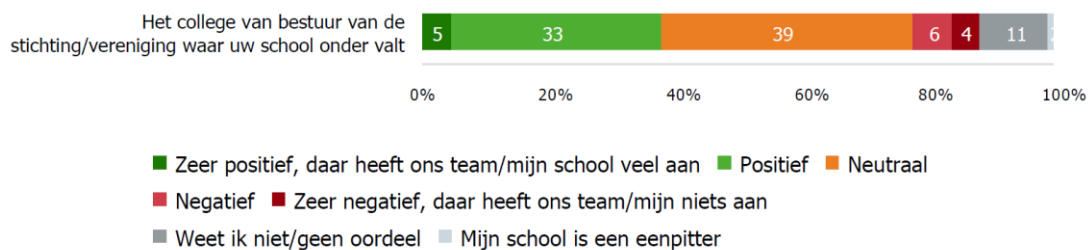
3.3 De meerwaarde van de betrokken partijen

Om een beeld te krijgen van of leerkrachten zich in deze periode ondersteund voelen door de diverse betrokken partijen, hebben we daarover een vraag gesteld. De voorgelegde 'betrokken partijen' zijn zeer divers.

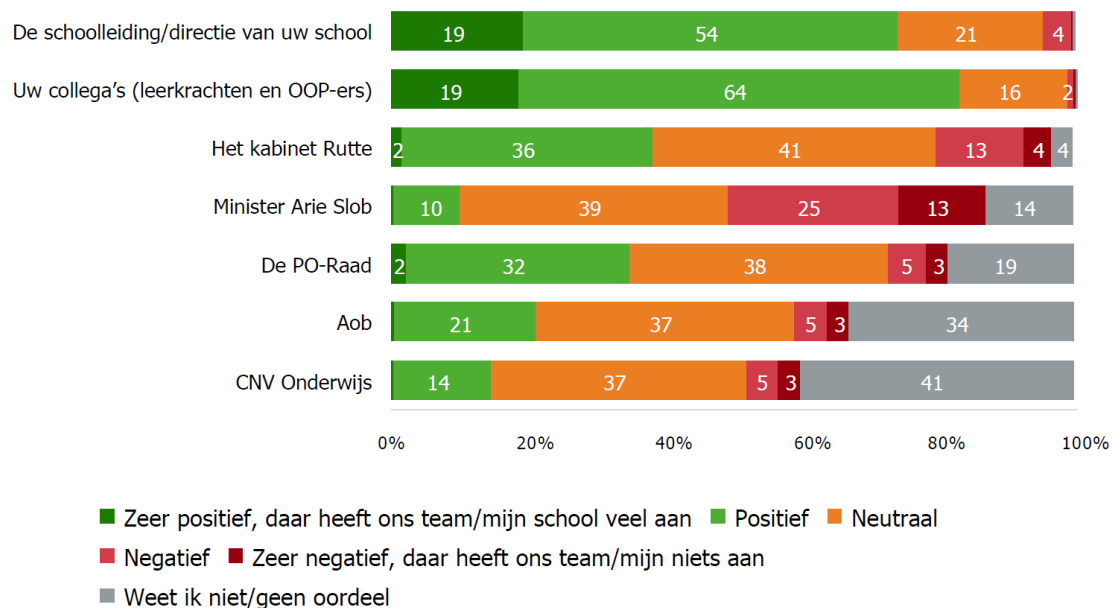
Uit de resultaten kunnen we afleiden dat leerkrachten in deze periode vooral steun vinden bij hun collega's (leerkrachten en onderwijsondersteuners) en de schoolleiding. Het is niet verrassend dat de steun vooral vanuit de 'directe omgeving' (het eigen team) wordt gevoeld.

Van de 'externe partijen' die we hebben voorgelegd, scoren het kabinet Rutte (38% van de leerkrachten geeft aan dat de school veel heeft aan de wijze waarop het kabinet zich manifesteert tijdens de coronacrisis) en de PO-Raad (34%) relatief goed. De vakbonden en met name minister Arie Slob scoren beduidend lager, een beperkt aantal leerkrachten is positief over de wijze waarop zij zich manifesteren tijdens de corona crisis.

Hoe vindt u dat de onderstaande partijen zich manifesteren tijdens de coronacrisis?

Hoe vindt u dat de onderstaande partijen zich manifesteren tijdens de coronacrisis?

BIJLAGE – RESPONSVANTWOORDING

Gerealiseerde respons en representativiteit

De gerealiseerde netto-respons van leerkrachten is vergeleken met de populatie voor de kenmerken denominatie, vakantieregio en schoolgrootte. Verschillen tussen de gerealiseerde respons en de populatie op deze drie kenmerken zijn 5% of kleiner. Dat is de reden waarom we de resultaten niet hebben 'herwogen', het zal geen enkel effect hebben op de onderzoeksresultaten zoals in dit rapport beschreven.

Betrouwbaarheid resultaten

Om inzicht te geven in de nauwkeurigheidsmarges die op elk steekproefonderzoek van toepassing zijn, hieronder een tabel met bij verschillende netto-respons-aantallen de bijbehorende nauwkeurigheidsmarges. Hierbij is uitgegaan van een betrouwbaarheid van de resultaten van 95% (betrouwbaarheid = de mate waarin bij herhaalde meting dezelfde resultaten worden verkregen).

Netto-respons	Uitkomst 50%-50%	Uitkomst 75%-25%	Uitkomst 90%-10%
500	4,4%	3,8%	2,6%
750	3,6%	3,1%	2,1%
1.035 (de in dit onderzoek gerealiseerde respons)	3,0%	2,6%	1,8%
1.250	2,8%	2,4%	1,7%
1.500	2,5%	2,2%	1,5%

Toelichting op de tabel

Bij een netto-respons van $n = 1.035$ leerkrachten dient er bij een uitkomst van bijvoorbeeld '75% van deze leerkrachten is het eens met de voorgelegde stelling en 25% niet' rekening mee te worden gehouden dat de werkelijke percentages zullen liggen tussen:

- is het eens met de stelling: 72,4% (75% -/- 2,6%) en 77,6% (75% + 2,6%);
- is het niet eens met de stelling: 22,4% (25% -/- 2,6%) en 27,6% (25% + 2,6%).